

עין משפט‏**ג**‏**נר מצוה**

יג:

יִרְקוֹת שֹׁאֲמָרוּ חֲכָמִים. צפסח שאַדס יוֹזאָ צהן ידי מרור חזרת ועולשין ותמכל ותרצינא דקות הן מאלד טיינצ״ש צלע״ז הלכך אין חוואַצין צהן צפני טוומאה אס סיכך צהן גג ומדרבנן הוא דגזור רבנן עלייהו שלא יסמכו עליהן לחוץ מפני טוומאה דלמא סמכו עלייהו נמי לכי יבשי ומיהו מדאורייתא חייי דלא מקבלי טוומאה דלאו מאלכל אדס נינהו ולכי יבשי אין חצינתן חצינא דמפרש דמפרכי ונפלי ומציאין את טוומאה צעודן לחין דכל כמה דלא יבשו אהל הוא מדאורייתא כדפירש בקונטרס ומה שהזקק לפרש מדרבנן דאי חשיבי אהל מדאורייתא הוא לענין הבאה אס כן לענין חצינא נמי ואי לא חשיבי אהל לענין חצינא אס כן לענין הבאה נמי לא דלא דמי להנחו דחשיב צפרק שמיני דאהלות (מ״א) גבי מציאין ולא חוואַצין דהתם היינו טעמא משום דדבר המקבל טוומאה אינו חווצן מפני טוומאה אצל לא שייך למיתלי טעמא צבכי דהא מפרש טעמא משום דכי יבשי מפרכי ונפלי ולא מסתבר למימר דאסוכה לחודה קאי דלכאורה אכולה מלתא קאי ועוד דאי צבכי תלי טעמא ממתניתין דאהלות שמעינן ליה דקחשיב אורכלין טומאין אלא ודאי מדרבנן הוא דאין חוואַצין הכא והא דלא חשיב להו גבי הנהו דאהלות משום דהתם מדאורי״י והכא מדרבנן אצל קשה דהייכי מצי למימר דלאו מאלכל אדס נינהו הא אמרינן צפרק כל שעה (פסחים דף ט:). מה מלא שנקחת צכסך מעשר אף מרור כ׳ ומאהי טעמא ממעט הרדפני דאין יואלאס צו ידי מרור כדפירש שס בקונטרס דהרדפני אינו נקח צכסך מעשר דאינו מאלכל ואנן צעינן אורכלין דומיא דין ושכר וצקר ואנן והגהה היתה שהגיה ה׳ יהודה צפירוש רש״י דלא מקבלי טוומאה משום דלאו מאלכל אדס נינהו ואינו כן אלא מאלכל אדס כן ואפ״ה חייצי מדאורייתא כל זמן שלא הוכשרו כדתנן במסכת אהלות פ״ח (מ״א) גבי מציאין וחואַצין קחשיב אורכלין טהורין דהיינו שלא הוכשרו וגבי מציאין ולא חוואַצין קא חשיב אורכלין טמאין דהיינו שהוכשרו וכן מוכח בזהדי פרק לא יחפור (ב״ב דף קי: ושם) צשמעתינן

דריק ודיוקא בתלושין עסקינן דאלו מחוצרין לא מציאין ולא חוואַצין כדתנן צפ״ח דאהלות (מ״א) אלו לא מציאין ולא חוואַצין הזרעים והירקות המחוברים לקרקע חוץ מן הירקות שזנו חכמים כלומר גבי מציאין וחואַצין דקחשיב התם בריש פרק ח' האירוס והקיסוס וירקות חמור ודלעת ייונית דהנהו אפילו מחוצרין חייצי דקביעי וקיימי ואין הרווח מנענען אצל שאר ירקות המחוברים מתנענעין ברוח והוו להו בטלית וספינה שהיא שטה על פני המים ואפילו צעידנא דלא נידיי ואין מציאין ואין חוואַצין מדקמתי צסיפא קשר את הספינה דצבר שהוא יכול להעמיד כשש את האבן על גבי טלית מציאה את הטוומאה הא לאו הכי לא אצל כשהן תלושין ומונחין בחלון או כנגד ארובה חייצי ושאר ירקות כדאמרינן צפרק לא יחפור (ב״ב דף ק. ב. ושם) עשצים שתלשן והניחן בחלון או שעלו מאיליהן בחלון ממעטין:
דְּלֹא יִצְבֹּרְדָן. פ״ה שאַס יצדיל ראשי שיצולים מן הקשין יתפרדו וילכו לאיצוד וי״מ שזכידו ראשי צצלין על הקשים ולא יתפרדו הקשים מעל הסוכה צרות: **אֵם פְּסוּלָת מְרובה ע״** הארוטב (חולין דף קט. ושם) צית שסיככו צורעים טיהרו משום דצבתינהו צן לחלק צין צית לכוכה דצסוכה לא צבטלי דעציד דסתר לה אחר החג אי נמי צעינן דלא מקבלי טוומאה צשעת סיכוך משום תעשה ולא מן העשוי אי נמי התם כשעשה צהן שינוי מעשה דצמחשצה לא סלקי מטומאה והכא צשלא עשה צהן שינוי מעשה דצמוכח צתר הכי דפרקי אי הכי מ״ט דרבנן דמה צמניחן ע״ג הסוכה לא חשיב שינוי מעשה וכן צפרק לא יחפור (ב״ב דף קי: ושם) דאמר ריקק אינו ממעט בחלון כדקאמרינן התם משום דלא מצטל ליה ופרקי ומיפוק ליה דהוי דצר המקבל טוומאה דלא מהני ציטול צלא שינוי מעשה:
כל

^[א] פאָר יוכים צעמוד ערך נאָך א״י ע״ש.

סוכה פרק ראשון סוכה

אלא. אמתחלתו קאי והכי קאמר אין תחילתו פסול עד שיהא הוא כשיעור שיריו דהיינו אחד אלמא לרבנן שלשה דקאמרינן לעיל למצוה דאי לעכצ הא מני לא רצי יוסי ולא רבנן: **איסורייתא דסורא**. חצילי קנים שהיו עושין למכור צזוק ומוכרין אותם צמנין: **מסכנין צהן**. ואין צהס משום גזרת אורז

דכל ימות השנה לפי שאין דרך להצניעם צאגדס: **אלא למנינא צעלמא**. אגדיניהו עד שימכרו והלוקמן לייצצן ממיר אגדן הלכך המסכך צהן לשס סוכה אינו צריך להמיר אגדן: **צריפי**. צמין כוך עגול ככוצע ונחצאים צתוכו צידי עופות: **דאוריני**. עשוי מענפי ערצות וגודלין אורו מתחמיו פיו רחב ולמעלה קושרין ראשי הנצרים צחצל קשר אחד כעין כלי מצודות שצדין דגים קטנים שעושין צגומא שקורין יונק״ש אצל אין צצריף שלשה וארצעה צתי אריגה כמו שיש למצודה: **ראשי מעדנים**. קשר העלין. מעדנים כמו התקשר מעדנות כימה (איוב לח): **מספאי**. לצד פיו הוא קלוע: **דשרי להו**. ממיר ראשי החוט שהוא קלוע צו ואינו צריך להפקיע הקלעיה: **שאינו עשוי לעטלול**. כגון זה שמשהמיר קשר העלין אס אתה מטלטלו הוא ניתק מאליו שאין לו אלא פיו קלוע צמין גדיל לחחו את הנצרים: **ירקוס שאמרו חכמים**.

צפסח שאַדס יוֹזאָ צהן ידי מרור חזרת ועולשין ושאר צצרותיהן דקות הס טיינצ״ש צלע״ז הלכך אין חוואַצין צפני טוומאה אס סיכך צהן גג ומדרבנן הוא דגזור עלייהו ונמי יסמכו עליהן לחוץ מפני טוומאה דלמא סמכי עלייהו לכי יבשי נמי. מיהו צעודן לחין חוואַצין מדאורייתא משום דלא מקבלי טומאה דלאו מאלכל אדס נינהו א (דאי מקבלי טומאה לא חייצי צפני טוומאה) ולכי יבשי אין חצינתן חצינא דמפרש דמפרכי ונפלי: **ומציאין אס הטומאה**. צעודן לחין וכל כמה דלא יבשי אהל הוא מדאורייתא: **ופוסלין צסוכה משום אויר**. כשיעור שאיר פוסל צה דהיינו צשלשה טפחים כדאמרינן לקמן צפיערינן (דף ק. י.) אויר צשלשה. ולא משערינן להו לפסול כשיעור שאר סכך פסול דאוכל הראוי לקבל טומאה הוא וסכך פסול אינו פוסל אלא צארצעה טפחים צאמצע וארצע אמות מן הצד אלא כי אויר דיינינן להו לחומרא ובשלשה: **הבוצר לגט**. הבוצר ענבים לצרוך אותם אין להם ידות להציא העץ טומאה על האוכל לפי שאינו צריך לצית אחיה ולא ניחא ליה צהן וכי אחרצו ידות לטומאה צשעור והרוטב (חולין דף קס). הני מילי ציד הצריכה או צכלי או צבאכל: **הקוצר לפסך**. אין הקשין מציאין טומאה על האוכל דלא ניחא ליה צחיצורין דאוכל צצכך לא מציבצי ואי לאו דפסולת מרובה עליו הוה פסול לה לצסוכה: **מאן דאמר**. דקוצר לסכך אין לו ידות: **כל שכן צוצר**. לגט דלא ניחא ליה צהנק ידות: **דנמצייה לחמריה**. מוצאות את היין ומפסידות: **דלא ליצדיק**. ניחא ליה צבאכל המחובר צהן שאַס יצדיל ראשי צצלים מן הקשים שמה יתפורו וילכו לאיציד: **נימא דרב מנשיא**. דאמר קוצר אין לו ידות תנאי היא: **סוכי סאנים**. ענפי תאנים: **פריילין**. זמורות: **מצבדות**. ענפי דקל: **כשירין**. לסכך: **על הידות**. כדי צית יד סמוך לאוכל אף הוא צריך ציטול שגס הוא מקבל טומאה: **לרצי אצא**. דאמר צוצר אין לו ידות אצל קוצר יש לו ודאי תנאי היא על כרחיה מצעי למימר אלא דאמרי כאחרים דאמרי יש לו דאילו תנא קמא לא מיתוקם כוותיה דהא אמר אין לו ואי צקוצר לאכילה ונמלך לסיכוך כל שכן דהוה ליה למימר יש לו וקאמר אין לו הלכך לא מיתוקמא כרצי אצא: **אלא לרב מנשיא**. דאמר קוצר לסכך אין לו מי מידחק לאוקמי מילתיה כתנאי ולמימר אלא אמרי כתנא קמא ואחרים פליגי או מוקמינן למתניתין צקוצר לאכילה ונמלך לסכך ומשום הכי אמרי אחרים דיש לו ידות אצל צקוצר לסכך אחרים מודו נמי דאין לו: **ומי בטלה מחשבה**. קצלת טומאה צבכי ואפילו לא

סכך פסול דאוכל הראוי לקבל טומאה הוא וסכך פסול אינו פוסל אלא צארצעה טפחים צאמצע וארצע אמות מן הצד אלא כי אויר דיינינן להו לחומרא ובשלשה: **הבוצר לגט**. הבוצר ענבים לצרוך אותם אין להם ידות להציא העץ טומאה על האוכל לפי שאינו צריך לצית אחיה ולא ניחא ליה צהן וכי אחרצו ידות לטומאה צשעור והרוטב (חולין דף קס). הני מילי ציד הצריכה או צכלי או צבאכל: **הקוצר לפסך**. אין הקשין מציאין טומאה על האוכל דלא ניחא ליה צחיצורין דאוכל צצכך לא מציבצי ואי לאו דפסולת מרובה עליו הוה פסול לה לצסוכה: **מאן דאמר**. דקוצר לסכך אין לו ידות: **כל שכן צוצר**. לגט דלא ניחא ליה צהנק ידות: **דנמצייה לחמריה**. מוצאות את היין ומפסידות: **דלא ליצדיק**. ניחא ליה צבאכל המחובר צהן שאַס יצדיל ראשי צצלים מן הקשים שמה יתפורו וילכו לאיציד: **נימא דרב מנשיא**. דאמר קוצר אין לו ידות תנאי היא: **סוכי סאנים**. ענפי תאנים: **פריילין**. זמורות: **מצבדות**. ענפי דקל: **כשירין**. לסכך: **על הידות**. כדי צית יד סמוך לאוכל אף הוא צריך ציטול שגס הוא מקבל טומאה: **לרצי אצא**. דאמר צוצר אין לו ידות אצל קוצר יש לו ודאי תנאי היא על כרחיה מצעי למימר אלא דאמרי כאחרים דאמרי יש לו דאילו תנא קמא לא מיתוקם כוותיה דהא אמר אין לו ואי צקוצר לאכילה ונמלך לסיכוך כל שכן דהוה ליה למימר יש לו וקאמר אין לו הלכך לא מיתוקמא כרצי אצא: **אלא לרב מנשיא**. דאמר קוצר לסכך אין לו מי מידחק לאוקמי מילתיה כתנאי ולמימר אלא אמרי כתנא קמא ואחרים פליגי או מוקמינן למתניתין צקוצר לאכילה ונמלך לסכך ומשום הכי אמרי אחרים דיש לו ידות אצל צקוצר לסכך אחרים מודו נמי דאין לו: **ומי בטלה מחשבה**. קצלת טומאה צבכי ואפילו לא

על ידי מחשבה ראשונה ומי בטלה קמיימא צמחשצה צתרייתא:
יורדין

מסורת הש"ס

^[א] יִצְבֹּרְדָן אמר אפילו,
^[ב] שבת נצ: דף נח: כלס
^[ג] פ״ה מ״ט קדושין נט.
[מנחות סט.],
^[ד] רש״ל מ״,]

לעוי רש"י

^{[יונק״ש (יונקיייר״ש).}

^{אגמון.}

^{טיבני״ש. דקות. רות.}

רבינו חננאל (המליך)

דניחא ליה לסכוכי בהן. לימא כתנאי סוכי, פ״י אמיר, תאנים ובהן תאנים פרכילין ובהן ענבים קשין ובהן שכולים מכבדות ובהן תמרים, כולן אס פסולת מרובה על האוכלין כשרה ואס לאו פסולין, אחרים אומרים עד שיהו קשין מרובין על הידות ועל האוכלין. מאי לאו בהא קמיפלגי, תנא קמא סבר הקוצר לסיכוך אין לו ידות, לפיכך תני עד שיהא פסולת מרובה על האוכל לבצר. ואחרים סברי יש לו ידות וידות כמו האוכל הן פסולין הן לסיכוך, לפיכך [תני] עד שיהא פסולת מרובה על האוכל ועל הידות. ר' אבא [דן]אמר בוצר אין לו ידות אבל קוצר יש לו ידות, כתנאי הוא, דהא תנא קמא אמר אין לו ידות. לרב מנשיא נמי תנאי הוא, דהא אחרים אומרים יש לו ידות. ודחה לא לעולם אפילו אחרים מודו דהקוצר לסיכוך אין לו ידות, והבא כגון שקצין לאוכלה, שצריך להיד כרי להיות חופש בהן אוכל, לפיכך כמו האוכל הן פסולין להכניס הטומאה. וכבר פירשנוהו דין הידות צפרק העור והרוטב. וכיון שקצין לאכילה אע״פ שנמלך עליהן מאכילה לסיכוך, תורת הידות לא וזה מעליהן. ואקשינן אי הכי אפילו לרבנן לא בטלה טומאה מינייהו, דהא קיימא לן דלא בטלה טומאה במחשבה, אמאי מטהרי. דתנן צפרק כ״ה בכלים כל הכלים

^[א] פאָר יוכים צעמוד ערך נאָך א״י ע״ש.